

Singsong': de hele wereld in een handvol kinderliederen

subasa Hori en Tom Clement. — © Karolina Maruszak

Nederlands leren via theater? In de muzikale voorstelling *Singsong* gaat Tom Clement aan de slag met de lievelingsliedjes van nieuwkomers.

Illes Michiels

vandaag om 03:00

Hoe zeg je *oma* in jouw moedertaal? Tom Clement spreekt zijn toeschouwers één voor één aan. De theatermaker van *Marthatentatief* heeft zonet een liedje over een grootmoeder aangevat. Er komt massaal antwoord op zijn verzoek. Uit het glunderende publiek klinken oma's in het Japans, Arabisch, Oekraïens en Russisch. Clement voegt de nieuwe woorden in het lied en laat de zaal uit volle borst meezingen. Een hymne voor een wereld vol grootmoeders.

Vederkerigheid vormt de basis van de muzikale voorstelling *Singsong*; die Clement samen met de muzikante subasa Hori heeft gemaakt. Op een podium vol snaarinstrumenten speelt het duo acht liedjes, maar de werkelijke leadzanger bevindt zich op het videodoek naast hen. *Singsong* is gebaseerd op de lievelingsliedjes die mensen met een migratieachtergrond met Clement hebben gedeeld. Nummers uit Colombia, Nepal en

Marokko, over schoolgaan of vallende sneeuw en over grootouders. De acht liedjes zijn door de schrijvers Aya Zabi en Rodaan Al Galidi naar het Nederlands vertaald en worden nu als kersverse Vlaamse meezingers onthaald.

Kinderliedjes

Singsong komt voort uit *Tom zingt taal*, een voorstelling die Clement in 2018 maakte op maat van mensen die het Nederlands leren. 'Toen zong ik zelfgeschreven liedjes. Maar telkens als ik de voorstelling speelde, zag ik de hele wereld binnenkomen. Deze keer wilde ik dus de liedjes van de toeschouwers als basis nemen.' Clement stapte naar nieuwkomers in Vlaanderen met twee vragen: wat hun lievelingsliedje is, en of ze het wilden zingen. In ruil maakte hij een portret, als op een denkbeeldige platenhoes. Zestig tekeningen moeten later uitmonden in een expo. Enkele liedjes vormen nu de basis voor *Singsong*.

Voor de voorstelling heb ik simpele liedjes gekozen, die geen gevoelige of al te specifieke thema's aansnijden', zegt Clement. 'Je weet nooit voor wie je aan het zingen bent. Vanzelf kwam ik bij kinderliedjes uit, die universeel zijn en ook bij volwassenen veel herinneringen oproepen.' Toch is een vertaling allesbehalve simpel. 'Je wilt de magie van het origineel niet wegnemen, maar de liedjes moeten wel toegankelijk zijn voor een grote groep. Gelukkig merk ik dat toeschouwers liedjes uit hun geboorteland ook in het Nederlands nog herkennen.'

Talen zoeken

Va de opvoering van *Singsong* ga ik bij vier toeschouwers zitten: Merwais en Zabiullah uit Afghanistan, Tsegay uit Eritrea en Elham uit Syrië. Ze zijn klasgenoten bij Ligo, een centrum voor basiseducatie in Antwerpen. 'Wij bieden de eerste stap aan voor wie Nederlands wil leren', legt hun leraar Bie Hooyberghs uit. 'Sommigen tromen door, maar dat is niet voor iedereen realistisch. Veel leerlingen zijn hier in erg moeilijke omstandigheden aangekomen. Het hoofd zit al vol, het is best een uitdaging om daarnaast nog ruimte te maken voor een nieuwe taal.'

Ter illustratie sommen mijn vier gezellen de landen op die ze hebben doorkruist om in België te komen. Het zijn lange, haast abstracte lijsten, maar de stemmen en blikken verraden het menselijke leed dat erachter schuilgaat. Muziek is een andere gemene deler. Muziek helpt om te herinneren, om terug in de tijd te gaan. 'Voor het slapengaan zing ik voor mijn kinderen in het Pasjtoe', zegt Zabiullah. Ook Hooyberghs, zangeres naast de uren, gebruikt liedjes in de klas. 'Een melodie helpt woorden en zinnen gemakkelijker onthouden.'

Via kinderliedjes hoop ik een doelgroep te bereiken die anders weinig toegang tot het theater vindt', zegt Clement. 'Teksttheater vereist een bepaalde beheersing van Nederlands of Engels. Wie woordeloze voorstellingen zoekt, komt vaak uit bij abstract werk, waarvoor je een bepaalde theatertaal moet begrijpen. Ik hoop dus een leemte in te vullen. In muziek kun je veel herhaling toelaten. Het theater biedt dan weer een setting waarin je samen als groep kunt zoeken. Bovendien projecteren we alle teksten, zodat de toeschouwers en woordbeeld aan een klank leren koppelen.'

Knop omgedraaid

Dat leerproces mondt in *Singsong* zowaar uit in een groepsdans. Marian uit Spanje heeft een liedje gekozen over een dansend meisje. De Nederlandse tekst die Clement ons aanleert, zet niet alleen aan tot dansen, hij bevat vooral veel woorden voor lichaamsdelen, van teen tot knie tot handen tot hoofd. Op het podium wijst Tsubasa Hori ze aan, de dansende zaal leert al doende met haar mee.

Marian en Tsubasa hebben me verteld hoezeer je kunt vereenzamen als je geen Nederlands spreekt', zegt Clement. 'In een groep die de taal beheerst, ben je geneigd om minder aan het gesprek deel te nemen, waardoor je in een vicieuze cirkel terechtkomt. Allebei hebben ze de knop omgedraaid, Tsubasa zelfs door *Sing*

ong. Maar ook ik ben via deze voorstelling op verhalen gestoten die ik anders nooit zou horen. Ze hebben me geleerd hoe hard ik soms van mijn stadsgenoten verschil. Maar de muziek benadrukt ook dat we altijd iets gemeen hebben.'

'Singsong' van Marthatentatief is nog te zien op 7/11 in Geraardsbergen, op 9/11 in Berchem, op 5+12 in Wemmel, op 11/1 in Vorst, op 14-15/11 in Mortsel, op 16-18/11 in Het Paleis (Antwerpen), op 6/2 in Leopoldsburg, op 5/3 in Aalst, op 28/3 in Dendermonde, op 16/5 in Kortenberg. De meeste data zijn schoolvoorstellingen. Meer info over het project via www.singsong.be

Blijf betrokken in een wereld vol verandering.

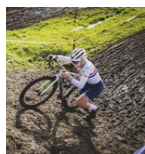
Lees nu voor € 4/week > ([https://aboshop.standaard.be?](https://aboshop.standaard.be?utm_campaign=aboshop&utm_source=standaard&utm_medium=softpaywall&utm_term=aangemeldeprospect)

[utm_campaign=aboshop&utm_source=standaard&utm_medium=softpaywall&utm_term=aangemeldeprospect](https://aboshop.standaard.be?utm_campaign=aboshop&utm_source=standaard&utm_medium=softpaywall&utm_term=aangemeldeprospect))

Vul je e-mailadres en wachtwoord in

Niet te missen in DS+

REPORTAGE

+ Als koers een familiezaak is: het wielergeslacht Bäckstedt

Op de weg, op de piste, in de modder: zet Zoe Bäckstedt (19) op een tweewieler, en er is geen ...

[/cnt/dmf20231103_96949466](https://www.standaard.be/cnt/dmf20231103_96949466))

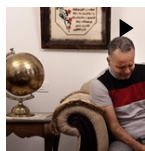

INTERVIEW

Domenico Tedesco heeft Thibaut Courtois 'niet meer gehoord'

In zijn eerste negen maanden als bondscoach van de Rode Duivels doet Domenico Tedesco bijna alles ...

[/cnt/dmf20231103_95572186](https://www.standaard.be/cnt/dmf20231103_95572186))

REPORTAGE

+ 'Wie een Palestijnse martelaar wil worden krijgt zijn zin: sterven is zo makkelijk hier'

Nabi Saleh is al jaren een berucht verzetsdorp op de Palestijnse Jordanoever. In juni schoot een ...

https://www.standaard.be/cnt/dmf20231023_96614534)

BLIKVANGER

Stefanos Tsitsipas, de Griekse tennisheld die van Antwerpen zijn thuis maakte

Terwijl de top van het mannentennis voorrang geeft aan rijker gedoteerde toernooien in Azië, ...

[/cnt/dmf20231018_95911651](https://www.standaard.be/cnt/dmf20231018_95911651))

Meest gelezen dS+

+ De boemerang die Europa niet ziet aankomen

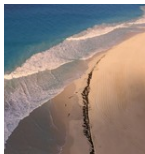
[/cnt/dmf20231103_97449115](https://www.standaard.be/cnt/dmf20231103_97449115))

BOEIENDE TIJDEN

⊕ Europa stevent af op mondiale politieke marginalisering

/cnt/dmf20231103_97016231)

REPORTAGE

⊕ Barbuda, het paradijs dat zich verzet tegen privé-eigendom en Robert De Niro

/cnt/dmf20231102_94903711)

INTERVIEW

⊕ Cody Hochstenbach over de woonmarkt: 'Schaamte houdt arme mensen stil. Dat vinden veel rijke mensen uitstekend'

/cnt/dmf20231102_95198866)